

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Karolina Jarosz
Dariusz Kurcman

Przedsiębiorstwo Społeczne w świetle ustawy o ekonomii społecznej

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej w Poznaniu

INSTYTUCJA
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

UNIwersytet
Warszawski

Kto może ubiegać się o status Przedsiębiorstwa Społecznego?

- Spółdzielnia socjalna,
- Spółdzielnia inwalidów i niewidomych, spółdzielnia pracy, spółdzielnia produkcji rolnej,
- Organizacja pozarządowa,
- Kościelna osoba prawna,
- Spółki akcyjne, spółki z o.o. i kluby sportowe działające w formie spółek – o ile nie działają dla zysku,
- Jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej.

Podmioty wyłączone o ubieganie się o status PS

- Podmioty reintegracyjne (CIS, KIS, WTZ).
- Firmy prywatne i spółki komercyjne.
- Jednostki samorządu terytorialnego i ich stowarzyszenia.
- Jednostki samorządu terytorialnego i ich stowarzyszenia.
- Partie polityczne, związki zawodowe, organizacje pracodawców, samorządy zawodowe, fundacje utworzone przez partie polityczne, europejskie fundacje polityczne.

Sposób weryfikacji

- ❑ Dane z wniosku o nadanie statusu Przedsiębiorstwa Społecznego.
- ❑ Odpis z KRS lub innego rejestru.

Kryterium 1 (art. 3 ust. 1)

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODPŁATNEJ

Status Przedsiębiorstwa Społecznego mogą uzyskać podmioty prowadzące:

- działalność odpłatną pożytku publicznego,
- działalność gospodarczą,
- inną działalność o charakterze odpłatnym.

Ważne:

- ❑ Zapisy ustawy traktujemy rozłącznie.
- ❑ Kryterium jest spełnione, jeśli podmiot prowadzi jeden z typów działalności.
- ❑ Inna działalność o charakterze odpłatnym to działalność oświatowa, kulturalna lub odpłatna działalność KGW.
- ❑ Weryfikacja kryterium może odbywać się w oparciu o różne dokumenty.

Kryterium 1 (art. 3 ust. 1) - sposób weryfikacji

- ❑ Odpis z KRS lub innego właściwego rejestru.
- ❑ Statut lub inny dokument o podobnym charakterze (np. umowa spółki).
- ❑ Uchwała potwierdzająca prowadzenie działalności odpłatnej pożytku publicznego.
- ❑ Ostatnie zatwierdzone sprawozdanie finansowe.

Kryterium 2 (art. 3 ust. 2)

BRAK KONTROLI ZE STRONY PODMIOTU PUBLICZNEGO

Statusu Przedsiębiorstwa Społecznego nie może otrzymać podmiot, nad którym kontrolę sprawuje: Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa lub samorządowa osoba prawna.

Kontrola jest definiowana zgodnie z art. 4 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kryterium nie dotyczy spółdzielni socjalnych, zakładanych przez organizacje pozarządowe lub jednostki samorządu terytorialnego.

Kryterium 2 (art. 3 ust. 2)

KONTROLA - przypadki:

- Dysponowanie większością głosów na zgromadzeniu wspólników lub walnym zgromadzeniu, w tym również na podstawie porozumień z innymi osobami.
- Prawo do powoływania lub odwoływania większości zarządu lub rady nadzorczej, w tym również na podstawie porozumień z innymi osobami.
- Prawo do całości lub części mienia przedsiębiorstwa.
- Dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami.
- Umowa przewidująca zarządzanie innym podmiotem lub przekazywanie zysku.

Kryterium 2 (art. 3 ust. 2)

KTO nie spełnia kryterium 2:

- Jednostka samorządu terytorialnego prowadząca podmiot reintegracyjny.
- Spółdzielnia socjalna zakładana przez osoby fizyczne, której członkami są również osoby prawne.
- Spółka, której udziałowcami są podmioty publiczne.
- Stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego lub fundacja utworzona przez samorząd.

Kryterium 2 (art. 3 ust. 2) - sposób weryfikacji

Weryfikacja dwuetapowa:

- ❑ formy prawnej podmiotu;
- ❑ w sytuacji, gdy może on podlegać wykluczeniu w oparciu o to kryterium - odpis z KRS, statut lub umowa spółki

Kryterium 3 - art. 4 ust. 1

REALIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH ALBO PROWADZENIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ

Działalność Przedsiębiorstwa Społecznego służy rozwojowi lokalnemu i ma na celu:

- reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- realizację usług społecznych.

Kryterium 3 - **WAŻNE**

- PES określa, który przypadek z tego kryterium spełnia i potrafi udokumentować.
- Spełnienie kryterium może być potwierdzone zapisami statutu, umowy spółki lub dokumentacją konkretnych działań.
- Podmiot nie musi realizować wszystkich lub większości usług społecznych z listy. Nie musi to być również jego działalność główna.

Kryterium 3 - **WAŻNE**

- Przy weryfikacji kryterium pracownik UW będzie kierował się zapisami ustawy. Usługi społeczne lub działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej mogą być nazwane lub opisane przez PES inaczej, niż to jest w ustawie.
- Działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej są równocześnie usługami społecznymi.

Kryterium 3 - sposób weryfikacji

- Statut lub umowa spółki.
- Zapisy wniosku o nadanie statusu Przedsiębiorstwa Społecznego.

W przypadku wątpliwości – dodatkowe wyjaśnienia PES lub dokumentacja prowadzonych działań.

Kryterium 4 (art. 5 ust. 1)

ZATRUDNIENIE MINIMUM 3 PRACOWNIKÓW

Przedsiębiorstwo Społeczne musi zatrudniać minimum 3 pracowników (na podstawie umów o pracę lub spółdzielczych umów o pracę).

Każda z tych osób musi być zatrudniona na minimum ½ etatu.

Kryterium 4 - **WAŻNE**

- Nie ma znaczenia okres zatrudnienia w PES.
- Nie ma znaczenia kwestia ewentualnego wykluczenia społecznego.
- Nie sumuje się części etatów w celu uzyskania minimalnej wielkości etatu.
- PES może zatrudniać osoby nie spełniające wymogu z ustawy (np. na umowy zlecenia).
- Wystarczy potwierdzenie zatrudnienia 3 osób.

Kryterium 4 - sposób weryfikacji

- Zaświadczenie z ZUS, lub
- Imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach ZUS RCA, lub
- Kserokopie/skan 3 umów o pracę albo spółdzielczych umów o pracę.

Dokumenty mogą być zanonimizowane.

Kryterium 5 (art. 5 ust. 2)

CO NAJMNIJ 30% OSÓB ZATRUDNIONYCH TO OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Ważne

kryterium dotyczy **wyłącznie** podmiotów, które ramach kryterium 2 zostały zakwalifikowane jako prowadzące działania w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej.

Jeśli PES spełnił kryterium 3 jako realizator usług społecznych, kryterium 5 nie ma zastosowania.

Kryterium 5 - **WAŻNE**

- Ogólna liczba pracowników to osoby zatrudnione na umowy o pracę, spółdzielcze umowy o pracę, umowy cywilnoprawne, umowy o pracę nakładczą i prowadzące działalność gospodarczą - o ile nie zatrudniają pracowników i współpracują z PS przez min. 3 miesiące.
- Część przesłanek wykluczenia społecznego należy oceniać według stanu na dzień zatrudnienia w podmiocie. Dotyczy to np. statusu na rynku pracy.
- Część pracowników może spełniać kilka przesłanek wykluczenia społecznego. Dla weryfikacji kryterium wystarczające jest oświadczenie podmiotu i jego pracowników.
- Do obliczenia wskaźnika brane są pod uwagę osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i zatrudnione na min. ½ etatu.

Kryterium 5 - sposób weryfikacji

Na podstawie **oświadczenia** złożonego przez Przedsiębiorstwo Społeczne.

Złożone oświadczenie wskazuje na ogólną liczbę osób zatrudnionych oraz na liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, które są zatrudnione w wymiarze czasu co najmniej 1/2 etatu i są zagrożone wykluczeniem społecznym.

Kryterium 6 (art. 7)

POSIADANIE ORGANU KONSULTACYJNO - DORADCZEGO

Przedsiębiorstwo Społeczne **musi** posiadać organ konsultacyjno - doradczy złożony ze wszystkich pracowników.

Jeśli podmiot zatrudnia powyżej 10 osób, organ konsultacyjno – doradczy może składać się z co najmniej 3 przedstawicieli.

Kryterium 6 - **WAŻNE**

- Kryterium nie dotyczy spółdzielni socjalnych, zobowiązanych do zwoływania spotkania konsultacyjnego zgodnie z art. 7a ustawy o spółdzielniach socjalnych.
- W przypadku spółek, funkcję organu konsultacyjno – doradczego pełni rada nadzorcza lub komisja rewizyjna.
- W przypadku stowarzyszeń, organem konsultacyjno – doradczym nie jest walne zgromadzenie członków.
- W przypadku innych podmiotów, mają one dowolność w wyborze sposobu realizacji tego kryterium. Organem konsultacyjno-doradczym może być np.: nowy organ statutowy, wpisany do KRS, istniejący organ statutowy, który będzie mieć zmienione zasady działania, nowy organ w podmiocie, ale nie wpisany do KRS.

Kryterium 6 - sposób weryfikacji

- statut lub umowa spółki, lub
- odpis z KRS, lub
- uchwała o powołaniu organu konsultacyjno-doradczego

Kryterium 7 (art. 8 ust. 1)

OGRANICZENIA W ZAKRESIE PROWADZONYCH DZIAŁAŃ

PS nie może prowadzić kilku typów działań, wprost wymienionych w art. 8 ust 1 ustawy.

Ograniczenie to jest bardzo zbliżone (ale nie identyczne) do wymogów, jakie muszą spełniać organizacje pożytku publicznego.

Odpowiednie zapisy powinny być wprowadzone do statutu lub umowy spółki.

Kryterium 8 (art. 8 ust. 1)

Przedsiębiorstwo społeczne nie może:

- 1) udzielać pożyczek osobom prawnym organizacyjnie z nim powiązanim ani swoim członkom, członkom organów tego przedsiębiorstwa, osobom zatrudnionym w tym przedsiębiorstwie ani osobom, z którymi osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ani zabezpieczać ich zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego;
- 2) przekazywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje nieodpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- 3) wykorzystywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, chyba że to wykorzystanie wynika bezpośrednio z celu statutowego;
- 4) dokonywać zakupu towarów lub usług od osób prawnych organizacyjnie z nim powiązanych lub podmiotów, w których uczestniczą osoby, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Kryterium 8 - **WAŻNE**

- Zapisy w statucie lub innym równoważnym dokumencie (np. umowie spółki) ułatwią ocenę kryterium

Kryterium 9 (art. 9 ust. 1)

ZASADY PRZEZNACZENIA ZYSKU / NADWYŻKI BILANSOWEJ

Zysk / nadwyżka bilansowa wypracowana przez Przedsiębiorstwo Społeczne w ramach działalności gospodarczej i odpłatnej nie podlega podziałowi pomiędzy członków, udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

W praktyce jest to realizacja zasady non-profit.

Kryterium 9 - **WAŻNE**

- Ustawa nie określa, jak należy przeznaczać zysk z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego.
- Ustawa nie określa, na co ma być przeznaczony zysk / nadwyżka bilansowa

Kryterium 9 - sposób weryfikacji

- Statut lub umowa spółki, lub
- Uchwała o przeznaczeniu zysku / nadwyżki bilansowej, lub
- Polityka rachunkowości obowiązująca w podmiocie.

Kryterium 10 (dodatkowe – art. 6)

OBOWIĄZEK TWORZENIA INDYWIDUALNYCH PLANÓW REINTEGRACJI DLA PRACOWNIKÓW ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Kryterium nie podlega weryfikacji na etapie nadawania statusu Przedsiębiorstwa Społecznego.

Weryfikowane jest wyłącznie na etapie kontroli Przedsiębiorstwa Społecznego.

Indywidualny plan reintegracji jest wymagany w przypadku pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym, na których zatrudnienie zostało przekazane wsparcie ze środków PFRON, Funduszu Pracy lub poprzez działania OWES.

Kryterium 10 - **WAŻNE**

- Ustawa określa minimalny zakres planu reintegracji, ale nie określa jego formy.
- Plan reintegracji może zawierać dane wrażliwe i nie powinien być upowszechniany.
- Plan reintegracji powstaje po zatrudnieniu pracownika w Przedsiębiorstwie Społecznym, a jego przygotowanie i wdrożenie wymaga czasu.

Kryterium 10 - sposób weryfikacji

Wyłącznie na etapie kontroli Przedsiębiorstwa Społecznego – weryfikacja planów reintegracji w odniesieniu do wszystkich lub wybranych losowo pracowników, dla których taki plan powinien być utworzony

Kryterium 11 (dodatkowe – art. 5 ust. 4)

Obowiązek informowania osób zatrudnianych o możliwości utraty prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego

Kryterium podlega weryfikacji na etapie nadawania statusu Przedsiębiorstwa Społecznego (podmiot oświadcza).

Jeśli Przedsiębiorstwo Społeczne chce zatrudnić pracowników uprawnionych do otrzymywania specjalnego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, musi ich poinformować o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do tego zasiłku.

Kryterium 11 - **WAŻNE**

- dotyczy wyłącznie tych osób, które poinformowały Przedsiębiorstwo Społeczne o prawie do otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego.
- Przedsiębiorstwo Społeczne nie jest podmiotem uprawnionym do weryfikacji, czy zatrudnienie konkretnej osoby spowoduje faktycznie utratę prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego.
- Do spełnienia kryterium wystarczające jest poinformowanie, że podjęcie pracy może spowodować utratę prawa do zasiłku opiekuńczego.
- Poinformowanie pracownika może przyjąć dowolną formę: pisma, informacji przesłanej drogą elektroniczną, informacji w umowie czy warunkach zatrudnienia, podpisanego oświadczenia lub każdej innej formy zapewniającej skuteczne poinformowanie osoby zatrudnianej.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dziękuję za uwagę
Karolina Jarosz

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej w Poznaniu

INSTYTUCJA
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

UNIwersytet
Warszawski